

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM W IV KWARTALE 2012 R.

Informacja została opracowana na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), przeprowadzonego w IV kwartale 2012 r.

Od III kwartału 2012 r. do uogólniania wyników badania na populację generalną zastosowano dane o ludności Polski w wieku 15 lat i więcej, pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Ponadto nastąpiły zmiany metodologiczne, mające na celu dostosowanie populacji objętej badaniem do zaleceń Eurostat. Od III kw. 2012 r. poza zakresem badania, pozostają osoby przebywające poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania, 12 miesięcy lub więcej — do II kw. 2012 r. było to 3 miesiące lub więcej. W związku z wprowadzonymi zmianami prezentowane wyniki BAEL nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z lat poprzedzających 2010 rok.

PODSTAWOWE DEFINICJE PRZYJĘTE W BAEL

Podstawą metodologii BAEL są definicje ludności aktywnej zawodowo (pracujących i bezrobotnych), przyjęte na XIII Międzynarodowej Konferencji Statystyków Pracy w październiku 1982 r. i zalecane do stosowania przez Międzynarodową Organizację Pracy i EUROSTAT.

Za **ludność aktywną zawodowo** (tzw. siła robocza) uważa się wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne, zgodnie z definicjami podanymi poniżej.

Do pracujących zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
 - do 3 miesięcy,
 - powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia (**od I kwartału 2006 r.**).

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczono również uczniów, z którymi zakład pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Ze względu na przyjęte założenia metodologiczne, liczba pracujących uzyskana z BAEL nie obejmuje niektórych kategorii osób, które są wliczane do pracujących w sprawozdawczości z zakresu zatrudnienia, m.in.:

- pracujących mieszkających w hotelach pracowniczych,
- pracujących za granicą na rzecz polskich pracodawców.

Bezrobotni, wg BAEL, to osoby w wieku 15-74 lata (od I kwartału 2001 r.), które spełniły jednocześnie 3 warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany),
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu.

Do bezrobotnych zalicza się także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć (do 2003 r. włącznie definicja nie uwzględniała ich gotowości do podjęcia pracy).

Od I kw. 2008 r. czas poszukiwania pracy liczony jest od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie. W związku z tym dane te nie są porównywalne z wynikami z lat poprzednich.

Ludność bierna zawodowo to osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne wg powyższych kryteriów, tzn. osoby, które w okresie badanego tygodnia:

- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były gotowe do jej podjęcia w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu,
- nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie:
 - dłuższym niż 3 miesiące,
 - do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć (od 2004 r.).

Współczynnik aktywności zawodowej to udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia to udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopa bezrobocia to udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

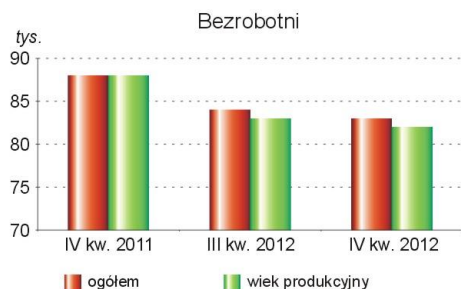
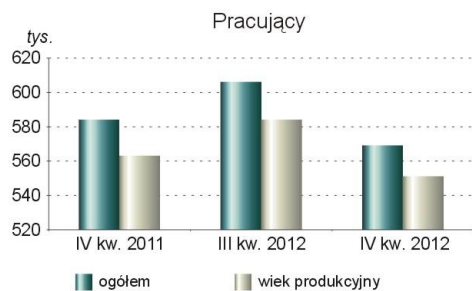
Wiek produkcyjny: 18-59 lat dla kobiet, 18-64 lata dla mężczyzn; **młodzież:** 15-24 lata; **osoby starsze:** 55 lat i więcej.

Uwaga: Sumy niektórych danych mogą być różne od wielkości „ogółem”. Wynika to z zaokrągleń dokonywanych przy uogólnianiu wyników badania.

Dane opublikowane w tym opracowaniu przedstawiają wyniki przeliczone zgodnie z nową metodologią i nową podstawą uogólniania danych.

Podstawowe wyniki BAEL dla osób w wieku 15 lat i więcej

Wyszczególnienie	IV kwartał 2011	III kwartał 2012	IV kwartał 2012
Aktywni zawodowo w tys.	672	690	652
pracujący	584	606	569
bezrobotni	88	84	83
Bierni zawodowo w tys.	506	512	504
Współczynnik aktywności zawodowej w %	57,0	57,4	56,5
Współczynnik zatrudnienia w %	49,6	50,4	49,3
Stopa bezrobocia w %	13,1	12,2	12,7

Aktywni zawodowo

W IV kwartale 2012 r. liczba aktywnych zawodowo w województwie świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 652 tys. osób. Większość z nich (56,7%) stanowili mężczyźni. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego liczba aktywnych zawodowo zmniejszyła się o 3,0%, co było rezultatem jej spadku zarówno w grupie mężczyzn o 2,9%, jak i wśród kobiet o 3,1%.

Spadek aktywności zawodowej na przestrzeni roku odnotowano jedynie na wsi (o 9,9%), podczas gdy w miastach odnotowano znaczny wzrost (o 6,3%). Udział mieszkańców obszarów wiejskich w liczbie aktywnych zawodowo zmalał do 53,1%.

Współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie nieco niższym niż w roku ubiegłym i wyniósł 56,5%. W podziale według płci zdecydowanie wyższą jego wartość nadal notowano wśród mężczyzn – 64,8% wobec 48,2% u kobiet.

W miastach wskaźnik aktywności zawodowej wyniósł 54,4% i był nadal niższy niż na wsi, gdzie ukształtował się na poziomie 58,3%.

W skali kraju odnotowano wzrost współczynnika aktywności zawodowej. W omawianym okresie pozostał on jednak nieco niższy niż w województwie i wyniósł 56,0%. Podobnie jak w Świętokrzyskim znaczne różnice wystąpiły w podziale według płci. Współczynnik aktywności zawodowej mężczyzn wyniósł 64,4%, a kobiet – 48,3%.

Zmiany współczynnika aktywności ekonomicznej ludności na przestrzeni roku w poszczególnych grupach wiekowych były zróżnicowane. Wzrost odnotowano jedynie wśród osób najmłodszych 15–24 lata, dla których jego wartość zwiększyła się o 3,1 p. proc. i wyniosła 36,9%. Najwyższy spadek wystąpił wśród osób w wieku 25–34 lata (o 1,1 pkt) – do 84,9%. W pozostałych grupach wiekowych skala spadku nie przekraczała 1 pkt.

Duże różnice aktywności ekonomicznej utrzymały się w zależności od wykształcenia badanych. W dalszym ciągu zdecydowanie najwyższy poziom współczynnika aktywności ekonomicznej ludności notowany był w grupie osób z wykształceniem wyższym – 79,9%. Zmalał on jednak na przestrzeni roku o 3,5 pkt. Wysoki jego poziom wystąpił także wśród osób legitymujących się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 67,6% oraz zasadniczym zawodowym – 67,4%. W obydwu tych grupach również uległ zmniejszeniu – odpowiednio o 1,6 i 0,8 pkt. Najmniejszy spadek aktywności wystąpił wśród osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące (o 0,2 pkt do 44,1%). Najmniej aktywne zawodowo były osoby posiadające najniższe wykształcenie (gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe lub bez wykształcenia szkolnego). Wśród nich wskaźnik ten wyniósł 21,8%.

Współczynnik aktywności zawodowej, przeciętnie w 2012 r., osiągnął 57,1% i pozostał na poziomie z roku poprzedniego. Jego poziom był nadal wyższy niż w skali kraju (gdzie wyniósł 55,9%) i lokował województwo świętokrzyskie na trzecim miejscu w Polsce.

Pracujący

Liczba pracujących w IV kwartale 2012 r. ukształtowała się na poziomie 569 tys. i zmniejszyła się w skali roku o 2,6%. Populacja pracujących mężczyzn zmalała o 2,4%, natomiast kobiet o 2,8%. Mniej pracujących było na wsi – o 10,2%, podczas gdy w miastach przybyło ich o 8,7%.

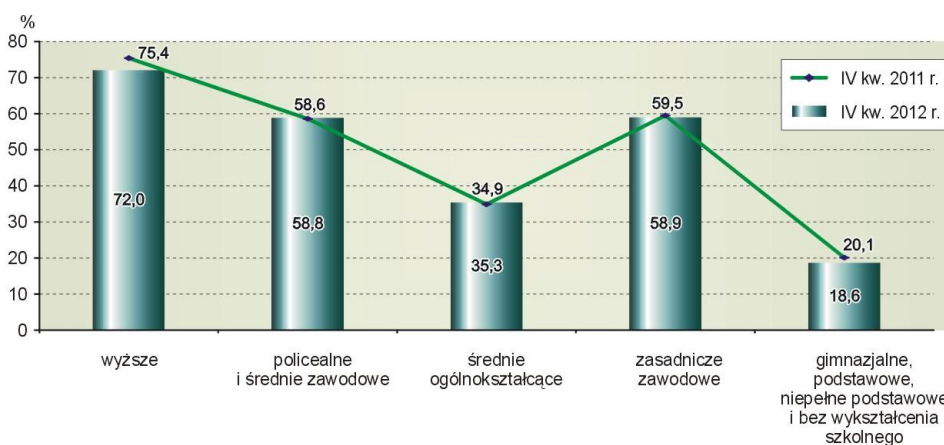
Zwiększyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi. W IV kwartale 2012 r. na 1000 pracujących przypadało 1032 bezrobotnych i biernych zawodowo.

Wskaźnik zatrudnienia będący miernikiem zaangażowania ludności w procesie pracy ukształtował się na nieco mniejszym poziomie niż przed rokiem i wyniósł 49,3% (w kraju – 50,4%). Podobnie jak w przypadku współczynnika aktywności ekonomicznej odnotowano jego duże zróżnicowanie w zależności od płci. Zdecydowanie wyższy był on wśród mężczyzn, spośród których pracowało 57,3%. Kobiety rzadziej podejmowały prace (41,4% pań to osoby pracujące). W skali roku wskaźnik zatrudnienia w tej grupie obniżył się o 0,5 pkt. Wśród mężczyzn spadek był mniejszy i wyniósł 0,1 pkt.

Wskaźnik zatrudnienia wśród ludności miast na przestrzeni roku zwiększył się o 1,2 p. proc, osiągając wartość 46,6%, natomiast na wsi wyniósł 51,8% (był mniejszy o 1,1 pkt). Największy wzrost odnotowano w grupie osób w wieku 15–24 lata, w której był on wyższy niż rok wcześniej o 3,5 pkt. W pozostałych grupach uległ zmniejszeniu – najbardziej wśród mających 35–44 lata – o 1,1 pkt.

Wskaźnik zatrudnienia cechował się dużym zróżnicowaniem w zależności od poziomu wykształcenia. Zdecydowanie najwyższy jego poziom odnotowano wśród pracowników, którzy ukończyli uczelnię wyższą – 72,0%. W stosunku do roku ubiegłego uległ on zmniejszeniu o 3,4 pkt procentowego. Najsilniejszy wzrost wystąpił natomiast wśród posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące – o 0,4 pkt. Najniższy poziom wskaźnika zatrudnienia odnotowano wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego – 18,6%. W tej grupie zmalał on w skali roku o 1,5 pkt.

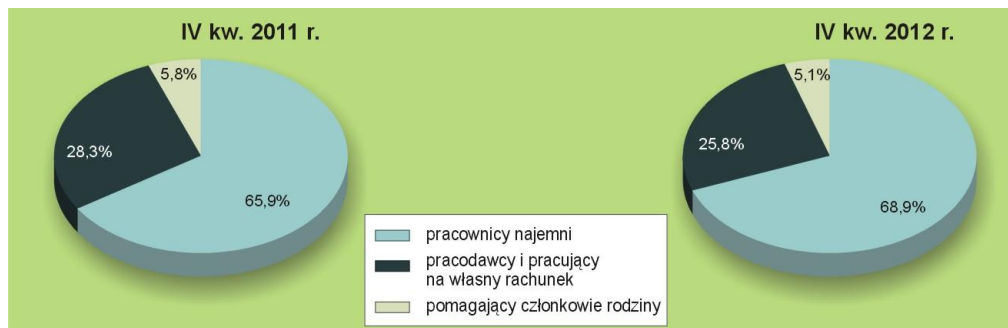
Wskaźnik zatrudnienia według wykształcenia

W IV kwartale 2012 r. w sektorze prywatnym w województwie świętokrzyskim pracowało 439 tys. osób, tj. 77,2% ogółu pracujących. Spośród nich większość (63,6%) stanowili mężczyźni. Odmienne przedstawiała się sytuacja w sektorze publicznym, w którym wśród 130 tys. pracujących przeważały kobiety (63,1%). W przedsiębiorstwach prywatnych odnotowano spadek liczby pracowników w stosunku do roku poprzedniego o 6,0%. W sektorze publicznym w skali roku wyraźnie przybyło natomiast pracowników (o 11,1%).

Pracownicy najemni stanowili 68,9% ogółu pracujących, pracodawcy i pracujący na własny rachunek – 25,8%, a pomagający członkowie rodzin – 5,1%. W skali roku liczba pracodawców i pracujących na własny rachunek zmniejszyła się o 10,9%. Mniej było także pomagających członków rodziny – o 14,7%. Liczba pracowników najemnych wzrosła natomiast o 1,8%.

Pracujący wg statusu zatrudnienia

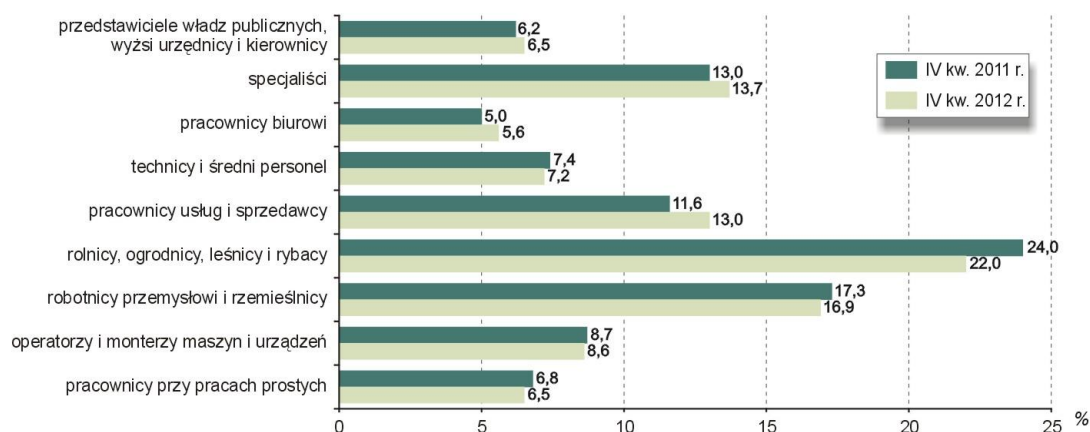
Liczba mężczyzn w grupie pracodawców i pracujących na własny rachunek zmniejszyła się na przestrzeni roku o 5,2%, natomiast pracujących w charakterze pracowników najemnych – o 0,5%.

Liczba pań pracujących w charakterze pracodawców i pracujących na własny rachunek zmniejszyła się na przestrzeni roku o 18,8%. Przybyło natomiast kobiet w roli pracowników najemnych – o 5,5%. Znaczny ubytek kobiet w grupie pracodawców lub zarobkujących na własny rachunek skutkowało obniżeniem ich udziału na przestrzeni roku o 3,7 pkt – do 38,1%.

W ogólnej liczbie pracowników najemnych 69,6% stanowiły osoby zatrudnione na czas nieokreślony. Ich wyższy odsetek występował w sektorze publicznym, w którym udział wyniósł 86,9%. W sektorze prywatnym zatrudnieni na czas nieokreślony stanowili 61,1%.

Zdecydowanie najliczniejszą grupą zawodową w województwie świętokrzyskim w dalszym ciągu byli rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – 22,0% ogółu. Ich liczba w ciągu roku znacznie się jednak zmniejszyła – o 10,7%. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy stanowili 16,9% ogółu, specjaliści – 13,7%, a pracownicy usług i sprzedawcy – 13,0%.

Pracujący według grup zawodowych

Mężczyźni przeważali wśród operatorów i monterów maszyn i urządzeń – 89,8% ogółu, robotników przemysłowych i rzemieślników – 91,7% oraz przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników – 62,2%. Kobiety dominowały natomiast m.in. wśród specjalistów – 64,1% oraz pracowników usług i sprzedawców – 66,2%.

Wśród ogółu pracujących 68,4% stanowili pracujący, którzy w badanym tygodniu przepracowali 40 i więcej godzin. Podobnie jak przed rokiem kobiety pracowały w krótszym wymiarze czasu. W grupie mężczyzn odsetek pracujących przynajmniej 40 godz. tygodniowo wyniósł 73,4%, a kobiet – 61,2%. Dłużej pracowali mieszkańcy miast. Odsetek pracujących 40 godz. i więcej wyniósł wśród nich 72,1%, podczas gdy na wsi 65,1%.

Przeciętny wskaźnik zatrudnienia w 2012 r. wyniósł 49,6% (w Polsce – 50,2%). Wynik ten sytuował Świętokrzyskie na 7 miejscu w kraju.

Bezrobotni

Liczba bezrobotnych w IV kwartale 2012 r. ukształtowała się na poziomie 83 tys. i była mniejsza niż rok wcześniej o 5,7%. Wśród bezrobotnych nieco więcej było mężczyzn – 50,6% ogółu. W przypadku mężczyzn skala spadku liczby bezrobotnych na przestrzeni roku wynosiła 8,7%, podczas gdy u kobiet – o 7,0%.

Liczba bezrobotnych mieszkańców miast zmalała o 6,4%. Nieco mniejszy spadek wystąpił na wsi, gdzie liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 4,9%.

Do oceny natężenia bezrobocia służy stopa bezrobocia wyrażająca udział bezrobotnych wśród aktywnych zawodowo w wieku 15 lat i więcej. W IV kwartale 2012 roku ukształtowała się ona na poziomie 12,7% i w skali roku zmalała o 0,4 pkt procentowego.

W kraju odnotowano wzrost liczby bezrobotnych – o 4,5%. Wyraźnie niższa niż w województwie była natomiast stopa bezrobocia, która osiągnęła 10,1%, tj. o 0,4 p. proc. więcej niż przed rokiem.

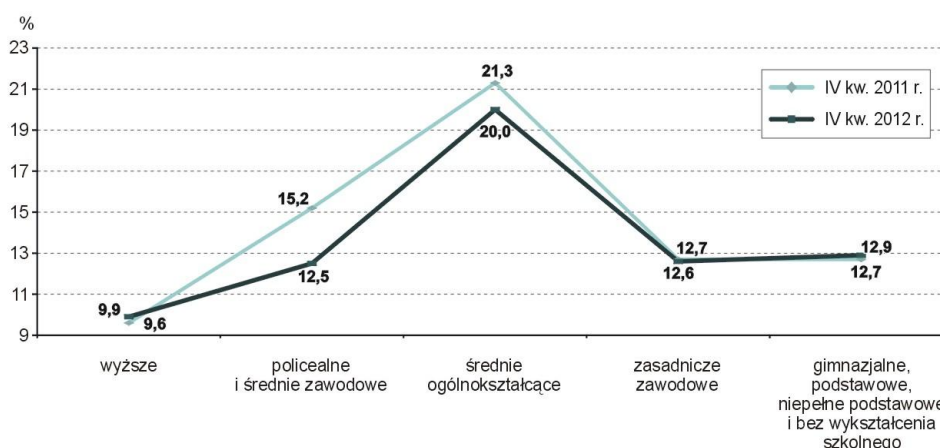
Stopa bezrobocia w miastach pozostawała wyraźnie wyższa niż na wsi i wynosiła 14,4%. W tym samym okresie na obszarach wiejskich bezrobotnymi było jedynie 11,3% aktywnych zawodowo.

W lepszej sytuacji na rynku pracy znajdowali się mężczyźni. Stopa bezrobocia w tej zbiorowości wynosiła 11,4%, podczas gdy wśród kobiet – 14,2%.

Kłopoty ze znalezieniem pracy miały nadal szczególnie osoby młode. Na przestrzeni roku grupa poszukujących pracy w wieku 15–24 lata zmniejszyła się jednak do 29,2% – o 4,1 pkt. Bezrobotnych przybyło jedynie wśród osób w wieku 35-44 lata (wzrost stopy bezrobocia o 0,9 p. proc.).

Zróżnicowanie stopy bezrobocia występowało również w zależności od poziomu wykształcenia. Dysproporcje te uległy jednak zmniejszeniu. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w omawianym kwartale wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 20,0%, przy czym zmniejszyła się ona o 1,3 pkt. Najniższa stopa bezrobocia, pomimo wzrostu o 0,3 p. proc. charakteryzowała posiadających wykształcenie wyższe – 9,9%.

Stopa bezrobocia według wykształcenia

Bezrobotni najczęściej poszukiwali pracy poprzez ogłoszenia w prasie – 78,3% i biuro pracy – 73,5%. Nieco mniej osób decydowało się na jej poszukiwanie poprzez bezpośredni kontakt z zakładem pracy – 68,7% oraz krewnych i znajomych – 67,5%.

Przeciętny czas poszukiwania pracy nieco zmniejszył się w stosunku do roku poprzedniego i wyniósł ok. 13,5 miesiąca. Okres ten był krótszy dla mężczyzn i wynosił 13,2 miesiąca a dla kobiet – 13,8 miesiąca. Szybciej znajdowali pracę mieszkańcy miast, którzy przeznaczali na jej poszukiwanie średnio 12,4 m-ca. Na wsi zajmowało to przeciętnie 14,8 m-ca.

Przeciętna roczna stopa bezrobocia w 2012 r. w Świętokrzyskim wyniosła 13,1%, podczas gdy dla Polski – 10,1%. Wskaźnik ten lokował województwo na przedostatnim miejscu w Polsce.

Bierni zawodowo

W IV kwartale 2012 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 504 tys., tj. 43,6% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju – 44,0%). Wśród nich dominowały kobiety, które stanowiły 60,1% ogółu, a także mieszkańcy miast – 51,0%.

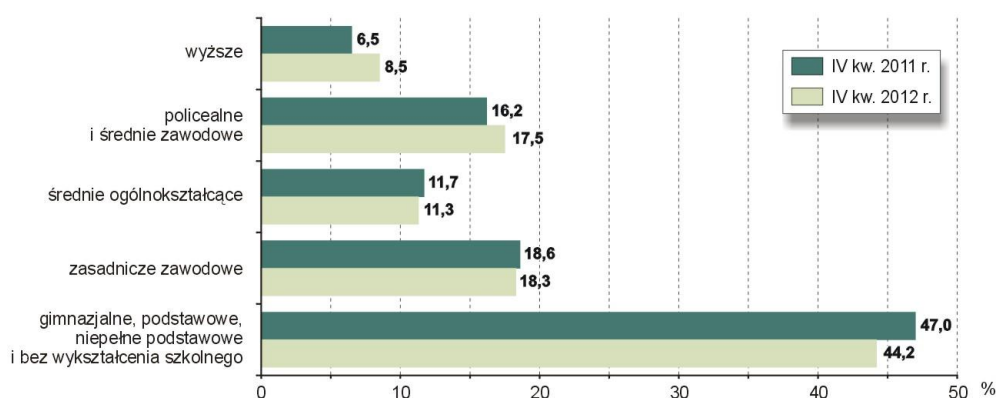
W skali roku zbiorowość biernych zawodowo zmniejszyła się o 0,4%, przy czym jej spadek wystąpił jedynie na wsi – o 6,4%. W miastach wystąpił wzrost o 5,8%.

W podziale według płci w przypadku mężczyzn skala spadku wyniosła 1,0%, natomiast liczba biernych zawodowo kobiet pozostała na niezmiennym poziomie.

Zdecydowanie najliczniejszą grupę biernych zawodowo tworzyły osoby w wieku 55 lat i więcej. W ciągu roku ich liczba zwiększyła się o 4,7% i stanowiła 61,3% ogółu. Przybyło także biernych z grupy 25-34 lata – o 6,7%. Znacznie zmalała natomiast liczba najmłodszych nieaktywnych zawodowo (do 24 lat) – o 14,7%.

Prawie połowa biernych zawodowo (44,2%) to osoby mające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe lub bez wykształcenia. Ich liczba na przestrzeni roku zmniejszyła się jednak o 6,3%. Mniej było także nieaktywnych zawodowo z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – o 3,4% oraz zasadniczym zawodowym – o 2,1%. Rosła natomiast liczba osób biernych lepiej wykształconych: z wykształceniem wyższym – o 30,3% oraz policealnym i średnim zawodowym – o 7,3%.

Bierni zawodowo według wykształcenia

Najważniejszym powodem braku aktywności zawodowej było pobieranie świadczeń emerytalnych, na co wskazywało 49,2%. Jako przyczynę bierności zawodowej 20,4% osób podawało naukę i uzupełnienie kwalifikacji, a 12,3% – chorobę i niepełnosprawność. Zniechęcenie bezskutecznością poszukiwania pracy wymieniło jedynie 3,6% biernych zawodowo.

W 2012 r. przeciętna liczba biernych zawodowo wyniosła 505 tys. W ich strukturze przeważały kobiety i mieszkańcy wsi.

Podsumowanie:

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kw. 2012 r. wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- odnotowano spadek aktywności zawodowej,
- zmniejszyła się liczba pracujących niezależnie od płci; znacznie więcej osób niż przed rokiem pracowało w miastach, natomiast mniej – na wsi,
- odnotowano spadek wskaźnika zatrudnienia w województwie pomimo jego wzrostu w miastach,
- wystąpił wyraźny spadek liczby bezrobotnych niezależnie od płci i miejsca zamieszkania,
- nieco mniejsza niż przed rokiem była stopa bezrobocia, a jej niższy poziom nadal występował na obszarach wiejskich,

- zwiększyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi,
- zmalała zbiorowość biernych zawodowo; przede wszystkim w wyniku jej spadku na wsi.

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale 2012 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		ogółem	pracujący	bezrobotni				
	w tys.					w %		
OGÓŁEM	1155	652	569	83	504	56,5	49,3	12,7
mężczyźni	571	370	327	42	201	64,8	57,3	11,4
kobiety	585	282	242	40	303	48,2	41,4	14,2
Miasta	562	306	262	44	257	54,4	46,6	14,4
Wieś	593	346	307	39	247	58,3	51,8	11,3
Z ogółem w wieku:								
15–24 lata	176	65	46	19	110	36,9	26,1	29,2
25–34	205	174	147	27	32	84,9	71,7	15,5
35–44	175	155	140	15	20	88,6	80,0	9,7
45–54	192	159	145	14	32	82,8	75,5	8,8
55 lat i więcej	408	99	92	7	309	24,3	22,5	7,1
Z ogółem według wykształcenia:								
wyższe	214	171	154	17	43	79,9	72,0	9,9
policealne i średnie zawodowe	272	184	160	23	88	67,6	58,8	12,5
średnie ogólnokształcące	102	45	36	9	57	44,1	35,3	20,0
zasadnicze zawodowe	282	190	166	24	92	67,4	58,9	12,6
gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego	285	62	53	8	223	21,8	18,6	12,9